

Programmabegroting 2016

**Regionaal Historisch
Centrum Alkmaar**

INHOUDSOPGAVE

	PAGINA
Inleiding en besluitvorming	3
1. Beleidsbegroting	5
1.1 Programmaplan Regionaal Archief	5
1.2 Paragrafen	11
1.2.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	11
1.2.2 Onderhoud kapitaalgoederen	12
1.2.3 Financiering	13
1.2.4 Bedrijfsvoering	14
1.2.5 Verbonden partijen	15
2. Financiële begroting	16
2.1 Financiële begroting 2016	16
2.2 Meerjarenperspectief	17
<u>Bijlagen</u> -ter informatie-	
<i>la Financiële kaders en uitgangspunten</i>	<i>18</i>
<i>lb Bijdrage per gemeente</i>	<i>18</i>

INLEIDING EN BESLUITVORMING

Hierbij bieden wij de programmabegroting 2016 en het meerjarenperspectief 2016-2019 van het Regionaal Historisch Centrum Alkmaar (RHCA) aan. Deze begroting is gebaseerd op het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) provincies en gemeenten en opgesteld op basis van het Beleidsplan 2015-2018.

De ramingen uit de voorgaande programmabegroting zijn als uitgangspunt genomen, waarbij rekening is gehouden met een bezuinigingsopdracht ter grootte van de indexatie, conform de *'uitgangspunten indexering 2016 gemeenschappelijke regelingen'*. Het niet honoreren van de indexering leidt tot een bezuiniging van ruim € 18.000.

In de periode 2012-2014 heeft het Regionaal Archief Alkmaar de taakstelling van 10% bezuiniging op de gemeentelijke bijdragen doorgevoerd. Vanwege het niet indexeren van deze bijdragen en de extra vermindering van de bijdrage van de gemeente Heerhugowaard, is de daadwerkelijke bezuiniging over de afgelopen jaren ruim 17% geweest. Gecombineerd met de nog niet geheel uitgekristalliseerde financiële situatie als gevolg van de verhuizing en de relatief beperkte personele en financiële ruimte, dreigde een situatie te ontstaan waarin de wettelijke taken niet op het gewenste niveau uitgevoerd zouden kunnen worden. Dit wordt vooralsnog voorkomen door een verhoging van de eigen inkomsten en een ombuiging van taken in de bestaande formatie.

1. Met de ingebruikname van het nieuwe depot is er veel meer zekerheid en duidelijkheid voor de archiefzorg van het papieren archief van de aangesloten gemeenten. Aangezien het archief 'op de groei' gebouwd is, is niet alle depotruimte direct nodig. De op dit moment niet gebruikte ruimte wordt zo veel als mogelijk ingezet om archief van derden in bewaring te nemen, waardoor meer eigen inkomsten kunnen worden gegenereerd.

Als gevolg van veranderde wetgeving (Wet RGT) en de daarmee samenhangende verschuiving van taken zijn er extra taken belegd bij de gemeentelijke archiefinspectie. Ook is er door de verandering in de inspectiesystematiek (de invoering van de KPI-systematiek) en de snelle veranderingen bij de gemeentelijke administratie een toegenomen vraag ontstaan. Daarnaast zal er aan de implementatie van een e-depot gewerkt moeten worden, wat ook de nodige middelen zal vergen.

2. De toekomst van het papieren archief is met het nieuwe depot geregeld, maar het volgende vraagstuk dient zich aan: wat te doen met de digitale documenten, nu de gemeenten zo veel als mogelijk digitaal gaan werken? Het antwoord is het implementeren van een e-depot. Om deze implementatie voor te bereiden en uit te voeren zal een organisatieaanpassing noodzakelijk zijn. Hierbij zullen ook de veranderingen in de archiefinspectie meegenomen worden. Tot halverwege 2016 kan de organisatieaanpassing gefinancierd worden vanuit de bestemmingsreserve Organisatieontwikkeling die in de resultaatsbestemming over 2013 voorgesteld is. Vanaf 2017 is aanvullende financiering nodig, zoals opgenomen in de meerjarenbegroting.

De bijdrage per gemeente wordt weergegeven in bijlage III.

Het Algemeen Bestuur van het Regionaal Historisch Centrum Alkmaar;

gezien het voorstel van het Dagelijks Bestuur d.d. 2 juli 2015,

besluit:

vast te stellen de Begroting 2016 en het Meerjarenperspectief 2016-2019.

Alkmaar,

P. Bruinooge, voorzitter

P. Post, directeur/secretaris

1. Beleidsbegroting

1.1 Programmaplan Regionaal Archief

Kerngegevens

Het Regionaal Archief/Regionaal Historisch Centrum Alkmaar is een gemeenschappelijke regeling waaraan 9 gemeenten in Noord-Holland Noord deelnemen: Alkmaar, Bergen, Castricum, Den Helder, Heerhugowaard, Heiloo, Hollands Kroon, Langedijk en Schagen. Deze gemeenten dragen de lasten van de organisatie. Het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier draagt bij op basis van een bilaterale overeenkomst. Daarnaast beheert het Regionaal Archief een groot aantal archieven van particuliere organisaties.

Overheidsarchieven zijn het geheugen van de gemeentelijke organisatie en vormen daarmee een belangrijk hulpmiddel om de eigen activiteiten betrouwbaar uit te kunnen voeren. Daarnaast zijn de archieven van groot belang voor de belangen van de individuele burger en het goed functioneren van de democratie. Tevens zijn ze een belangrijke bron voor de geschiedenis. Om die reden stelt de Archiefwet 1995 regels aan het beheer en behoud van archiefbescheiden van de overheid. Een zorgvuldig geselecteerd deel van de overheidsarchieven wordt blijvend bewaard. Na uiterlijk twintig jaar zijn ze in beginsel voor iedere burger openbaar.

Missie

Het Regionaal Archief Alkmaar, hét historisch centrum voor de hele regio, is een publieksgerichte erfgoedinstelling die het gebruik van zijn collecties mogelijk, makkelijk en aantrekkelijk maakt. Voor de aangesloten overheidsorganisaties is het Regionaal Archief een gezag- en belanghebbende partnerorganisatie op het gebied van de inrichting en het beheer van een betrouwbare en duurzame informatiehuishouding.

Kerntaken

Het Regionaal Historisch Centrum Alkmaar voert voor de aangesloten gemeenten de wettelijke taken uit zoals beschreven in de Archiefwet 1995. Dat bestaat uit het toezicht op de nog niet overgebrachte archieven (inspectie), de wettelijke adviestaak, het toezien op en begeleiden van het overdragen van archieven, het behoud en beheer van de in de archiefbewaarplaats bewaarde archieven en het beschikbaar stellen van deze archieven zodat iedereen deze archieven kan raadplegen.

Naast deze taken heeft de gemeenschappelijke regeling ook nog de opdracht tot het stimuleren van de lokale en regionale geschiedbeoefening en het daartoe aanleggen van een zo compleet mogelijke collectie bronnenmateriaal op dit gebied.

Dit komt neer op de volgende taken:

- management en ondersteuning;
- acquisitie, inventarisatie, bewaring en beheer van archivalia, zowel analoog als digitaal;
- analoge archivalia in goede staat bewaren, hetgeen goede bewaaromstandigheden vereist in een veilig depot met klimaatbeheersing;
- opslaan van digitaal gevormde archieven in een aan de archiefwet voldoende e-depot (in ontw.);
- conserveren en restaureren van de archivalia en collecties;
- het instandhouden en ontsluiten van een wetenschappelijke bibliotheek en een topografisch-historische atlas;
- het periodiek uitvoeren van inspecties bij de aangesloten gemeenten op het beheer van het nog niet overgebrachte archief;
- het uitvoeren van controle op tijdige en ordelijke overbrenging van de daarvoor in aanmerking komende archieven;
- beschikbaarstellen van informatie op de studiezaal;
- beschikbaar stellen van informatie via de website en de social media;
- educatieve activiteiten, zowel voor scholen als voor volwassenen;
- bevorderen van lokale en regionale geschiedbeoefening, o.m. door (verlenen van medewerking aan) historische publicaties, tentoonstellingen en evenementen.

Beleidsontwikkeling

Visie

Onze collectie is niet van ons maar van iedereen. Die simpele constatering ligt aan de basis van de invulling die we geven aan onze erfgoedtaak. Onze collectie is van de huidige en toekomstige erfgenamen van de verhalen die vastliggen in de documentaire nalatenschappen van overheden, instellingen, bedrijven en personen. En zoals dat gaat met erfenissen: ook erfgenamen die niet weten dat ze rechten kunnen doen gelden, moeten in staat gesteld worden te delen in wat van hen is. Dat is onze maatschappelijke opdracht. Daarom voert het Regionaal Archief Alkmaar een zeer actief publieksbeleid, zowel online als offline. We investeren doorlopend in digitalisering en in digitale toegankelijkheid. Zo brengen we de collectie als het ware naar buiten.

Ook voor de overheden die bij ons zijn aangesloten geldt, dat ze niet alleen maar archiveren omdat dat voor hun eigen werk handig en nodig is. Overheidsorganisaties dienen de gemeenschap, worden gecontroleerd door die gemeenschap en leggen daaraan verantwoording af. Omwille van het goed functioneren van de democratie moeten overheidsarchieven dan ook in goede, geordende en toegankelijke staat verkeren, zoals wettelijk voorgeschreven. Het garanderen van de betrouwbaarheid en toegankelijkheid vanarchieven op de lange termijn wordt echter door de digitalisering steeds moeilijker. Digitale informatie is vluchtig. Als er niet goed voor gezorgd wordt, is het door veroudering van hard- of software of door onzorgvuldige opslag al snel niet meer te vinden, te lezen of te interpreteren. Overheidsorganisaties zelf en burgers nu en later kunnen daarvan de nadelige gevolgen ondervinden.

Het Regionaal Archief Alkmaar wil voor de aangesloten overheden een belang- en gezaghebbende partnerorganisatie zijn op het gebied van de inrichting en het beheer van een goed werkende, betrouwbare informatiehuishouding. Belanghebbend omdat wij, namens de burgers van nu en straks, staan voor het langetermijnbelang van overheidsinformatie. Gezaghebbend omdat de gemeentearchivaris uit hoofde van de Archiefwet een toezichthoudende rol heeft en het Regionaal Archief beschikt over de juridische, archivistische en technische kennis die noodzakelijk is om verantwoorde beslissingen over langetermijnbewaring te kunnen nemen.

Het vinden van de juiste balans tussen de twee kanten van onze missie is de belangrijkste opgave voor de komende jaren. Dat impliceert meer inzet op de ondersteuning van onze overheidspartners en nog beter afgewogen keuzes in ons publieksbeleid.

Financiële situatie

In de inleiding werd al gewezen op de gevolgen van de bezuinigingstaakstelling over de afgelopen jaren. Daar komt nog bij het ook al genoemde hoge aandeel van de huisvestings- en personele lasten (ruim 80%) in de begroting en het feit dat de personele en financiële ruimte relatief krap is in vergelijking met vergelijkbare archiefdiensten.

Het grote aandeel van de huisvestingslasten wordt veroorzaakt door de nieuwe huisvesting. Het archief is immers gebouwd om de groei voor de komende decennia op te vangen. Het voordeel is echter dat dit vastligt voor de komende jaren en dat de eerste 25 tot 30 jaar en wellicht langer, er geen verhoging van deze lasten te verwachten is op de jaarlijkse indexeringen na.

Uit eerdere benchmarken blijkt dat het RHCA beschikt over een relatief beperkt budget en een krappe formatie. Het RHCA behoort daarmee tot de goedkopere diensten van Nederland. Afgezet tegen het aantal inwoners is de omvang van het RHCA, zowel qua budget als formatie, bescheiden.¹ De bezuinigingen van de afgelopen jaren hebben ook gevolgen gehad voor de personele formatie. Benodigd is een formatie van 16 fte, voor 2015 is 14,2 fte beschikbaar, inclusief 0,8 fte gefinancierd vanuit de Reserve Organisatieontwikkeling. Door deze krappe formatie is het niet mogelijk om personele inzet om te buigen naar nieuw beleid, met name voor het e-depot. Om dit beleid alsnog vorm te kunnen geven, zal per 2017 aanvullende financiering noodzakelijk zijn.

¹ Regionaal Archief Westbrabant, *Benchmark archiefdiensten 2014*, Oudenbosch 2014. De uitslagen van deze benchmark bevestigden nogmaals dat het RHCA, afgezet tegen het aantal inwoners, zowel qua budget als qua formatie bescheiden is. Het aantal formatieplaatsen per 10.000 inwoners bedroeg voor het RHCA 0,34, terwijl dat voor de overige diensten gemiddeld 0,51 was. Ook de bijdrage per inwoner was voor het RHCA ruim 20% lager dan het gemiddelde.

Met name door het genereren van extra inkomsten (o.m. verhuur van depotruimte) is de begroting voor 2016 sluitend. Door de inzet van de bestemmingsreserve organisatieontwikkeling en een ombuiging van taken in de formatie kan voor 2016 voorzien worden in de verdere ontwikkeling van de archiefinspectie en de realisatie van het e-depot. Op basis van de uitgevoerde pilot e-depot zal in 2016 een structurele oplossing voorgesteld worden, zodat per 2018 een werkende e-depotvoorziening aangeboden kan worden aan de deelnemende gemeenten.

Acquisitie, inventarisatie, bewaring en beheer

Op grond van de Archiefwet 1995: het bewaren in goede, geordende en toegankelijke staat van overheidsarchieven, particuliere archieven en collecties en het toezicht op het beheer van de niet-overgebrachte archieven bij de aangesloten gemeenten en enkele andere openbare lichamen.

Dit met de volgende doeleinden:

- bewijs en geheugen voor overheid en burger
- tijdige en ordelijke overbrenging van archieven naar de archiefbewaarplaats
- geschiedschrijving en bewaring van het culturele erfgoed.

Na de komst van de bouwvergunningen in de periode 2014-2015 wordt in 2016 weer een regulier aantal strekkende meters verwacht in de acquisitie van overheidsarchieven.

De acquisitie van particuliere archieven zal voortgezet worden zoals verwoord in het beleidsplan. Extra aandacht wordt gegeven aan de acquisitie van archieven en collecties uit die gemeenten die nog niet zo lang aangesloten zijn bij de gemeenschappelijke regeling.

<u>Kengetallen/indicaties</u>	<u>werkelijk</u> <u>2014</u>	<u>begroot</u> <u>2015</u>	<u>begroot</u> <u>2016</u>
Archieven:			
- overgedragen archieven gemeenten	254,5	400	400
- aanwinsten overige archieven	34,9	50	50
- inventariseren en beschrijven aantal m1 archief	60	200	200
- herverpakken en bewerken (meters)	55	50	50
Wetenschappelijke bibliotheek:			
- aantal aanwinsten	1.426	500	500
- aantal beschrijvingen	604	800	800
Topografisch-historische atlas:			
- aantal aanwinsten (collecties)	28	50	40
- aantal beschrijvingen	1.900	3.500	2.500
<u>Depotgebruik</u> (totaal beschikbaar: 18.029 m1)			
Archieven gemeenten	6.282	7.200	7.300
Wetenschappelijke bibliotheek	1.597	1.565	1.610
Atlascollecties	695	697	705
<i>Subtotaal</i>	<i>8.574</i>	<i>9.462</i>	<i>9.615</i>
Hoogheemraadschap Noorderkwartier	811	820	825
Verhuur derden	5.206 ²	4.758	5.000
Totaal	14.591m1	15.040m1	15.440m1

² Incl. ca. 1.500 meter van het Zuid-Afrikahuis.

Digitaal depot (e-depot)

Als gevolg van de snelle ontwikkelingen op het gebied van de automatisering zal het Regionaal Archief geconfronteerd gaan worden met de overdracht van digitale bestanden vanuit de gemeenten. Het Regionaal Archief zal hiertoe over een elektronisch depot (e-depot) moeten beschikken dat voldoet aan de hieraan gestelde wettelijke eisen.

Wij volgen de landelijke ontwikkelingen op dit gebied van nabij, maar volgen en afwachten is niet voldoende. Wij bereiden ons, net als de gemeenten, voor op de implementatie van een e-depot. Hiertoe wordt een pilot uitgevoerd, gericht op standaarden, processen en de keuze van een bedrijfsmodel. Het doel is een blauwdruk voor (de implementatie van) een e-depot, inclusief een beschrijving van de stappen die gezet moeten worden door het Regionaal Archief en de aangesloten gemeenten. Ook is er dan een overzicht van de incidentele en structurele kosten (en zo mogelijk van de baten) die verbonden zijn aan het e-depot.

Beschikbaar stellen van informatie: bezoekers & gebruikers

Het publiek, dat op grond van de Archiefwet 1995 inzage verlangt van archiefbescheiden, moet daartoe faciliteiten worden geboden en bij het zoeken naar informatie terzijde worden gestaan. Daarnaast tracht het Regionaal Archief de lokale en regionale geschiedbeoefening te bevorderen.

De toename van de bronnen die via internet te raadplegen zijn en de inzet van 'social media' leidt niet alleen tot een toename van de raadpleging van de website, maar heeft ook geleid tot een verandering in het studiezaalbezoek. Als gevolg van de technische ontwikkelingen kan de bezoeker veel efficiënter werken. Hij vraagt de stukken vanuit huis aan en in plaats van de oude stukken ter plekke te bestuderen maken bezoekers met hun digitale camera foto's en werken de informatie thuis verder uit. Dat betekent dat ze in één bezoek veel meer stukken raadplegen van voorheen, wat een hogere werkdruk voor het studiezaalpersoneel tot gevolg heeft.

Ook zien we dat mensen die het Regionaal Archief kennen van website en de social media, hierdoor gestimuleerd worden tot een bezoek aan het archief. Hiermee kunnen nieuwe doelgroepen worden aangesproken. Deze nieuwe, onervaren bezoekers vragen meer aandacht, evenals de klanten die moeite hebben met de computertoepassingen.

Het beleid is er op gericht om de historie en historische gebeurtenissen van de regio onder de aandacht te brengen. De 'social media' wordt daarbij ingezet om via internet een community rond het archief te creëren. In korte tijd zijn we er in geslaagd om met name via Facebook en Twitter een aanzienlijk aantal volgers te krijgen, terwijl het bereik nog veel groter is. In de komende jaren zal dit verder worden uitgebouwd, en zal een groot deel van de communicatie met het publiek op deze manier verlopen. Daarnaast blijft het Regionaal Archief gebruik maken van de al langer bestaande kanalen, zoals de artikelenreeks 'Ik was erbij', die wekelijks verschijnt in de *Alkmaarsche Courant*. Ook blijft het Regionaal Archief actief met het uitgegeven van boeken en andere producten, zoals ansichtkaarten, reproducties van oude land- en stadskarten en het verlenen van medewerking aan publicaties van derden.

Educatie vormt een belangrijk onderdeel van de activiteiten. Een groot aantal leerlingen van de basisschool komt met de klas naar het archief, terwijl de bezoeken van middelbare scholieren ook nog steeds toenemen. Daarnaast geven wij cursussen en workshops aan de buitenschoolse doelgroepen, zowel in ons eigen gebouw als op locatie in de regio.

Door middel van de scholing, de begeleiding van nieuwe doelgroepen en het organiseren van activiteiten ontwikkelt het Regionaal Archief zich tot een 'historische werkplaats', waar mensen onderzoek doen, nieuwe vaardigheden leren, samenwerken, onderzoeksresultaten beschikbaar stellen, meehelpen met het toegankelijk maken van bronnen en met het vervaardigen van publieksproducten.

In de landelijke klanttevredenheidsonderzoeken (de zgn. 'Kwaliteitsmonitor Dienstverlening Archieven', uitgaande van de branchevereniging van archiefinstellingen in Nederland – de Stichting

BRAIN) scoorden wij in 2013 wederom bovengemiddeld (8,0 tegenover 7,7 gemiddeld). Dit betekent dat zowel de studiezaalbezoeker als de websitegebruiker zeer tevreden is over de kwaliteit van het gebodene. Het streven is om ook de volgende keer weer 'bovengemiddeld' te scoren.

Kerngegevens

Capaciteit van de studiezaal in m ²	238
Maximum aantal bezoekers tegelijkertijd	46
Openstelling van de studie-leeszaal	
dagdelen	8
zaterdagopening	1 x p.m.

<u>Kengetallen/indicaties</u>	<u>werkelijk</u> <u>2014</u>	<u>begroot</u> <u>2015</u>	<u>begroot</u> <u>2016</u>
Aantal bezoeken studiezaal	4.220	4.000	4.000
Aantal bezoeken overig ³	3.961	1.000	1.000
Aantal bezoeken website	140.398	180.000	185.000
Aantal pag.weergaven website	2.752.830	-	3.000.000
Aantal fans Facebook	2.217	1.500	1.500
Aantal volgers Twitter	1.111	1.000	1.000

Digitalisering

Om de collectie beter toegankelijk te maken en de veel geraadpleegde stukken te beschermen voor achteruitgang zijn in de afgelopen jaren al diverse collectieonderdelen gedigitaliseerd. Zo zijn er via de website de volgende materialen te raadplegen: foto's, kaarten, prenten en tekeningen, ansichten, adresboeken, kranten, historische tijdschriften en genealogische bronnen.

De gedigitaliseerde bronnen voorzien duidelijk in een behoefte, gezien het groeiend aantal raadplegingen. Met medewerking van vrijwilligers zijn veel bronnen inmiddels op naam ontsloten. Door de bezuinigingen heeft het Regionaal Archief voor het digitaliseren nauwelijks budget. Daarnaast zijn er vanwege de huidige economische situatie ook minder aanvullende subsidies beschikbaar. Toch zal geprobeerd worden om ook in 2016 het digitaliseringsbeleid voort te zetten.

<u>Kengetallen/indicaties</u>	<u>werkelijk</u> <u>2014</u>	<u>begroot</u> <u>2015</u>	<u>begroot</u> <u>2016</u>
Aantal pagina's digitaliseren/microficheren:			
- bibliotheek (kranten, adresboeken en tijdschr.)	172.000 ⁴	5.000	5.000
- atlas	1.900	3.000	3.000
- archieven	500	5.000	5.000

Inspectie

Naast de publieks- en erfgoedfunctie is het Regionaal Archief belast met het toezicht op het beheer van de archiefbescheiden van de deelnemende gemeenten voor zover deze niet zijn overgebracht (artikel 32 Archiefwet 1995). Om deze wettelijke toezichttaak goed uit te kunnen voeren heeft het Regionaal Archief een archiefinspecteur in dienst.

³ Betreft bezoekers en/of deelnemers aan evenementen, cursussen/workshops, rondleidingen, leerlingen basisonderwijs en tentoonstellingen.

⁴ Van dit aantal zijn 130.000 pagina's al eerder gescand, maar pas in 2014 via de website beschikbaar gekomen. Daarnaast is het scannen van 35.000 pagina's mede mogelijk gemaakt dankzij externe ondersteuning.

De inspectietaak is de afgelopen jaren echter steeds ingewikkelder en omvattender geworden. Uit een interne analyse, maar ook uit de landelijke benchmarks, blijkt dat voor het goed kunnen invullen van deze wettelijke taak meer formatie nodig is dan beschikbaar is. Dit wordt veroorzaakt door de toenemende digitalisering bij de gemeenten, die grote gevolgen heeft voor de werkprocessen en de duurzaamheid van de digitaal opgeslagen informatie en daarmee ook op het toezicht dat de inspecteur moet uitoefenen. Daarnaast spelen in de regio verschillende fusieprocessen tussen gemeenten. De toezichthoudende taak van het Regionaal Archief is hiermee niet alleen flink verzaamd maar ook veranderd.

Ook de gemeenten zelf zullen in de toekomst een extra taak krijgen door het invullen van het 'e-formulier archief KPI's' (kritieke prestatie-indicatoren). In 2015 zullen alle aangesloten gemeenten werken met de KPI-systematiek, ingevuld door de verantwoordelijke ambtenaar in samenwerking met de gemeentelijke archiefinspecteur, waarbij de laatste namens het Regionaal Archief verslag uit zal brengen aan de gemeente. Voor de periode 2015-2016 wordt verwacht dat dit leidt tot een extra taakverzwaring voor het Regionaal Archief.

Bevorderen van lokale en regionale geschiedbeoefening: samenwerking en regionalisering

Gestreefd wordt naar verbetering van de regionale samenwerking op het gebied van informatievoorziening en –beheer en cultuurhistorisch beleid. Daartoe zijn er in de afgelopen jaren diverse initiatieven ontplooid in samenwerking met verschillende erfgoedinstellingen, zoals historische verenigingen, bibliotheken en naburige archiefdiensten. Ook de samenwerking op regionaal en landelijk gebied in projecten als Oneindig Noord-Holland, Metamorfoze, WieWasWie en Europeana dient hier vermeld te worden.

De samenwerking met historische verenigingen en erfgoedinstellingen in het ontsluiten van de bronnen wordt voortgezet. Door de regionale bronnen via het internet te ontsluiten, mede door de inzet van vrijwilligers, is het mogelijk de historische informatie 24 uur per dag, 7 dagen per week, beschikbaar te maken voor iedereen die geïnteresseerd is in de geschiedenis van zijn of haar woon- en/of geboorteplaats en –streek. Ook wordt hiermee het doel bereikt om een deel van de geïnteresseerden actief te betrekken bij deze informatie door het opzetten van interactieve onderdelen op de website. Vele vrijwilligers werken nu al met de invoermodules van het Regionaal Archief, zodat ze op ieder moment vanaf huis kunnen inloggen en werken aan het toegankelijk maken van het bronnenmateriaal.

Ook zet het Regionaal Archief het beleid voort, om in samenwerking met de historische verenigingen de tijdschriften en jaarboeken die de historische verenigingen uitgeven, te digitaliseren en via internet beschikbaar te stellen. Een belangrijke bron voor de regionale geschiedenis wordt daarmee voor iedereen toegankelijk.

Het Regionaal Archief stelt ook haar infrastructuur beschikbaar voor gebruik door de historische verenigingen om digitale collecties van de verenigingen via de databases en website van het Regionaal Archief op internet te zetten. Ook kunnen de soms kostbare en unieke archiefstukken uit hun collecties na digitalisering een veilige plaats krijgen in onze archiefbewaarplaats. En daar de meeste historische verenigingen niet beschikken over een veilige en geklimatiseerde opslag bieden wij de mogelijkheid om kostbare en unieke archiefstukken bij ons op te slaan. Dankzij deze samenwerking is het materiaal voor de toekomst veiliggesteld en bovendien voor een groot publiek bereikbaar.

Aan de andere kant maken wij dankbaar gebruik van de historische kennis die bij de verenigingen aanwezig is. Hiermee kunnen bronnen beter ontsloten worden en gericht acquisitie uitgevoerd worden.

Middelen

Regionaal Archief	Realisatie 2014	Begroting 2015	Begroting 2016
Lasten	2.217.245	2.183.693	2.226.789
Baten	284.509	278.047	317.135
Bijdragen gemeenten	1.905.346	1.905.646	1.909.655
Resultaat *)	-27.390	0	0

*) inclusief mutaties in bestemmingsreserves

1.2 Paragrafen

1.2.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

De financiële positie van RHCA wordt bepaald door het weerstandsvermogen. In het verleden is uit de exploitatieoverschotten een algemene reserve gevormd om als buffer te dienen om schommelingen in het resultaat op te vangen. Dergelijke schommelingen kunnen diverse redenen hebben, onder meer door fluctuaties in de afname van opslag en bewaren van particuliere archieven of via onvoorziene uitgaven. Daarnaast is het risico dat een aanvullende dienstverlening in het geheel niet meer wordt afgenomen. In paragraaf 2.2.2 zijn mogelijke risico's belicht die niet cijfermatig in de begroting zijn opgenomen.

De Algemene reserve is bij de resultaatbestemming over 2014 afgeraamd tot € 24.900

Eind 2014 is een bestemmingsreserve Organisatieontwikkeling aanwezig om in te kunnen spelen op ontwikkelingen in de nabije toekomst zonder de gemeenten om aanvullende middelen te vragen. Hiernaast beschikt het Regionaal Historisch Centrum per 31-12-2013 nog de bestemmingsreserves Huisvesting Bergerweg en Metamorfoze Polders aanwezig. De bestemmingsreserve Bergerweg is gevormd teneinde gepleegde investeringen te dekken met een bijdrage vanuit de Provincie. Deze reserve valt evenredig aan de afschrijvingen op de investeringen vrij. De bestemmingsreserve Metamorfoze Polders is gevormd met subsidie vanuit het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier. Uitputting in de vorm van projectmatige inzet van externe deskundigheid is voorzien in 2015.

Risico's

Bezuinigingsoperatie

In 2014 is de laatste 2,5% van de opgelegde 10%-bezuinigingstaakstelling doorgevoerd in de gemeentelijke bijdrage. Hiermee is de oorspronkelijke bezuinigingsopdracht afgerond. Omdat een aantal jaar de nullijn gehanteerd is m.b.t. de gemeentelijke bijdrage en tegelijkertijd de lasten wel zijn gestegen (cao, prijzen), is een aanvullende bezuiniging doorgevoerd. Bovendien is de gemeentelijke bijdrage van de gemeente Heerhugowaard in 2013 verminderd. In totaal kan gesteld worden dat er ruim 17% (!) bezuinigd is waarbij het budget dat beschikbaar was voor de realisatie van de nieuwe huisvesting aan de Bergerweg, niet ontzien is. Indien aan het Regionaal Historisch Centrum nieuwe bezuinigingen worden opgelegd, zullen nieuwe maatregelen genomen moeten worden. Omdat een groot deel van de exploitatie voor de korte termijn vastligt (eigen personeel en huisvesting vormt ruim 80% van de begroting), zijn extra bezuinigingen niet eenvoudig te realiseren. Indien deze al mogelijk zijn zonder de wettelijke taken aan te tasten, leiden personele maatregelen niet meteen tot een daadwerkelijke besparing in de kosten in verband met afbouwregelingen e.d..

Inkomsten uit verhuur van depotruimte

Mede doordat het RHCA er in is geslaagd een deel van het depot te verhuren, zijn de gevolgen van de bezuinigingstaakstelling voor de wettelijke taken tot nu toe beperkt gebleven. Zo is o.m. een deel van de extra kosten voor de inhuur van de benodigde inspectiecapaciteit en voor de voorbereiding van het e-depot gefinancierd kunnen worden. Door de laatste bezuinigingsronde van 2014 is dit niet meer mogelijk, en zal incidenteel geld ingezet moeten worden.

Een groot deel van de inkomsten voor verhuur loopt voor een periode van circa 5 jaar, die inkomsten zijn dus meegenomen in de meerjarenbegroting. Maar niet zeker is of er daarna een nieuwe huurder gevonden kan worden. Bovendien zal het RHCA op termijn zelf deze ruimte nodig hebben voor de opslag van eigen archiefmateriaal. Op termijn betekent dit dus dat de inkomsten uit verhuur af zullen nemen.

Inspectietaken

Geconstateerd is dat door de toenemende digitalisering bij de gemeenten, de fusie-processen en de samenwerkingsverbanden die in de regio spelen de inspectietaak van het Regionaal Archief sterk verzaamd is. Daarnaast is er een taakverzwaring door de herziening van het interbestuurlijk toezicht en de invoering van de KPI-systematiek. Om te voorkomen dat deze taken op een voldoende niveau uitgevoerd kunnen worden, is een extra inzet nodig. Vooralsnog wordt dit begroot op een uitbreiding van 0,2 fte. Eind 2015 kan, wanneer alle gemeenten de KPI-systematiek hanteren, preciezer ingeschat worden wat de gevolgen zijn voor de langere termijn.

Digitaal depot (e-depot)

Door de toenemende digitalisering bij de gemeenten begint de overgang van papieren naar digitale archieven snel vorm te krijgen. De Archiefwet schrijft voor dat archieven, ongeacht de vorm, dus ook de digitale archieven, na de wettelijke termijn overgedragen moeten worden aan de archiefbewaarplaats. Dat betekent dat het RHCA voorbereid moet zijn op de overdracht van digitale archiefbescheiden. Dit heeft twee gevolgen:

1. Op de korte termijn zal het RHCA de implementatie van een e-depot voor moeten bereiden. Daartoe is een pilot gestart, die er toe moet leiden dat er in 2018 een voorziening beschikbaar is. De hieraan verbonden kosten worden deels gefinancierd vanuit de bestemmingsreserve Organisatieontwikkeling, deels vanuit het overheidsproject 'Archief 2020'. Voor 2016 zal ook voor een deel van de kosten vanuit de reguliere begroting geput moeten worden.
2. Vanaf 2017 zal het RHCA rekening moeten houden met de kosten voor de exploitatie van een e-depot. Dit betreft zowel personele lasten als materiële kosten.

Dit houdt in dat voor 2016 in ieder geval nog rekening gehouden moet worden met een investering van minimaal € 25.000 en een personele inzet van 0,8 fte.

In de loop van 2015-2016 zal er meer duidelijkheid komen over de hoogte van de kosten voor de langere termijn die onder punt 2 zijn genoemd. Aangezien dit een wettelijke taak betreft, zal hiervoor ruimte gecreëerd moeten worden.

Op basis van de eerste schattingen en berekeningen die naar voren komen in de verschillende landelijke pilots die op dit moment uitgevoerd worden, zou rekening gehouden moeten worden met een jaarlijks bedrag van ongeveer € 250.000 voor het instandhouden van een e-depot voor de aangesloten gemeenten.

Bij de ontwikkeling van het e-depot zal ook gekeken moeten worden waar deze voorziening nog meer voor ingezet kan worden. Uit de lopende onderzoeken blijkt namelijk dat het niet alleen ingezet kan worden voor de bewaring van de overgedragen stukken, maar dat gemeenten ook gebruik kunnen maken van het e-depot voor het uitplaatsen van (te bewaren en op termijn te vernietigen) stukken. Dat wil zeggen, stukken die (nog) niet overgedragen hoeven te worden, maar vanwege de hoge kosten van opslag en het 'vollopen' van de werkbestanden, beter niet in de werkomgeving van de administratie bewaard kunnen worden. Het opslaan van deze stukken in een e-depot kan leiden tot een aanzienlijke kostenbesparing.

1.2.2. Onderhoud kapitaalgoederen

Het Besluit Begroting en Verantwoording heeft in oorsprong niet direct betrekking op Gemeenschappelijke Regelingen maar is meer direct opgesteld voor gemeenten. Een aantal paragrafen is daarom minder van toepassing op Gemeenschappelijke Regelingen. Gezien de relatief beperkte omvang van (het onderhoud van) kapitaalgoederen geldt dat onder andere voor deze paragraaf. Het Regionaal Archief volstaat met de verwachte boekwaarden per 1-1-2016 en per 31-12-2016. Op 31-12-2016 bedraagt de verwachte boekwaarde van de activa circa € 417.012.

	Boekwaarde 01-01-2016	Investerings	Afschrijvingen	Boekwaarde 31-12-2016
Bedrijfsgebouwen	-	-	-	-
Machines, apparaten en installaties	487.846	20.000	84.792	423.054
Overige materiële vaste activa	7.916	0	3.958	3.958
Totaal	495.762	20.000	88.750	427.012

De investeringen hebben betrekking op ICT-middelen en vervanging van meubilair.

1.2.3 Financiering

Algemeen

In samenhang met de invoering van de Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet Fido) is sinds 2001 het opnemen van een financieringsparagraaf bij een begroting voorgeschreven. Onderdelen van de financieringsparagraaf zijn de treasury en de wijze van financiering van de bedrijfsvoering.

- **Treasury**

Het Dagelijks Bestuur is door het Algemeen Bestuur gemandateerd om voor het RHCA een Treasurystatuut vast te stellen. De vaststelling daarvan heeft, door het Algemeen Bestuur, in december 2005 plaatsgevonden. Het Treasurystatuut RHCA regelt de verantwoordelijkheden en randvoorwaarden voor het aangaan van, garanderen en verstrekken van geldleningen.

Renterisico

Er zijn over het algemeen geen gelden uitgezet. Daarom wordt in de begroting geen rekening gehouden met de daarmee samenhangende rentebaten. Op grond van vorenstaande mag worden geconcludeerd dat het RHCA niet of nauwelijks renterisico loopt.

Rentevisie

De rentevisie is vastgelegd in het Treasurystatuut RHCA en luidt als volgt: de rentevisie van het RHCA is in het bijzonder gebaseerd op de visies van het Centraal Planbureau, de Nederlandse Bank en de Europese Centrale Bank.

Kredietrisico

Het RHCA heeft een lening verstrekt aan de Vereniging van Huurders voor de aanschaf van een telefooncentrale. De verstrekte lening op 31-12-2015 zal geheel afgelost zijn. Verder heeft het RHCA geen garanties verstrekt.

Koersrisico

Het RHCA heeft geen vastrentende gelden uitstaan en zal ook in 2014 geen gelden vastrentend uitzetten.

Derivaten

Het RHCA zal derivaten uitsluitend gebruiken als middel om renterisico's te vermijden. Derivaten zullen nooit worden gebruikt zonder voorafgaand advies van het Dagelijks Bestuur.

Intern liquiditeitsrisicobeheer

Het RHCA loopt geen risico door wijzigingen in de liquiditeitsplanning, daar er in de begroting niet met rentebaten uit hoofde van liquide middelen rekening is gehouden. Omdat door de investeringen in de nieuwe huisvesting de liquiditeitspositie is verminderd, is begin 2015 een lening aangegaan voor € 250.000 voor de periode van 2 jaar.

Leningenportefeuille

Het RHCA heeft begin 2015 een lening afgesloten bij de BNG voor een bedrag van € 250.000. De rente die hiervoor betaald dient te worden is 0,89% met een looptijd van 2 jaar. Als nadere bezuinigingen uitblijven, zal de lening na die tijd afgelost en niet verlengd worden.

- **Wijze van financiering**

Algemeen

In de begroting 2016 wordt 86% van alle inkomsten van het RHCA gefinancierd met de gemeentelijke bijdragen, 11% met eigen inkomsten en de resterende 3% met onttrekkingen uit bestemmingsreserves. De deelnemende gemeenten ontvangen kwartaalnota's, welke zijn gebaseerd op de begroting. Gemeenten en waterschappen (maar ook andere organisaties) nemen extra diensten van het archief af, bijvoorbeeld voor eenmalige publicaties of tentoonstellingen. Daarnaast verricht het RHCA op commerciële basis diensten voor derden. Het RHCA is actief in het verwerven van fondsen ten behoeve van de uitvoering van projecten. Door de toenemende opbrengsten voor de verleende diensten, stijgt de afhankelijkheid hiervan en wordt het risico groter dat problemen ontstaan bij wegvallen van dergelijke diensten.

Financieringssystematiek

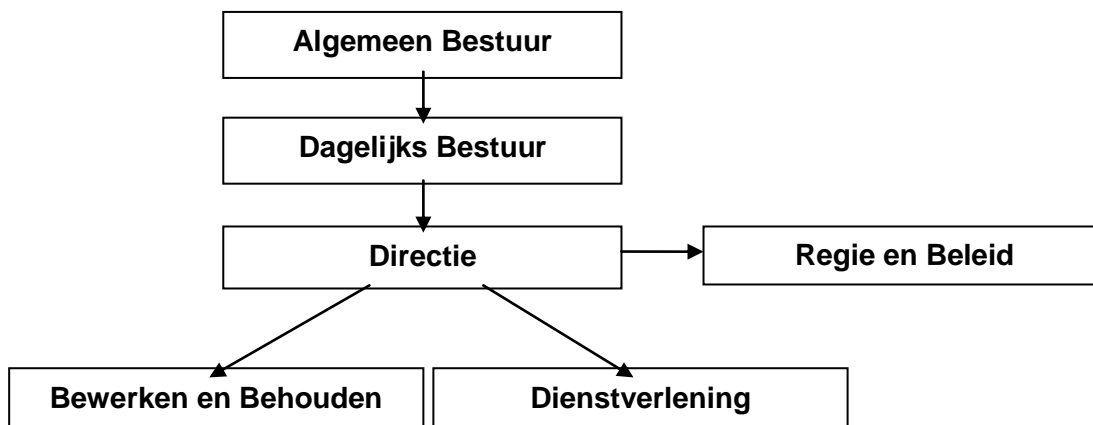
In de gemeentelijke bijdrage 2015 is de bezuinigingsoperatie waartoe de gemeenten in 2011 hebben besloten, geheel verwerkt. Een bezuiniging van 10% is doorgevoerd en daarnaast is reeds enige jaren geen reguliere indexering toegepast op de gemeentelijke bijdrage. Hiernaast is een korting toegepast op de bijdrage die de gemeente Heerhugowaard aan onze Gemeenschappelijke Regeling betaalt. Deze korting zorgde voor een verdere beperking van de beschikbare middelen. De totale bezuiniging komt hiermee op ruim 17%.

Door een aanzienlijke toename in de verleende bewaardiensten aan andere organisaties, is de begroting voor 2016 sluitend gekregen. De afhankelijkheid hiervan is echter wel een zorg. Het Regionaal Historisch Centrum blijft strak op de beschikbare middelen letten en is bewust in het maken van kosten. Uitgangspunt voor de meerjarenraming is dat vanaf 2017 de reguliere indexering weer wordt gehonoreerd. Ook zijn de kosten begroot voor het e-depot.

1.2.4 Bedrijfsvoering

In deze paragraaf gaan we in op verschillende onderdelen van de bedrijfsvoering om een indruk te geven van de wijze waarop het primaire proces van het RHCA ondersteund wordt.

De organisatie ziet er globaal als volgt uit:

Financieel

Alle financiële werkzaamheden, met uitzondering van de treasury-functie, zijn uitbesteed aan afdeling Financiën van de GGD Hollands Noorden.

Automatisering

Het automatiseringsbeleid voor 2016 blijft gericht op verbetering van stabiliteit, transparantie en communicatie. Dit houdt in de beschikbaarheid van e-mail, netwerk en hardware van 99% van de week ofwel een uitval van niet meer dan 10 uur per jaar. De werkzaamheden op het gebied voor kantoorautomatisering zijn grotendeels uitbesteed aan een automatiseringsbedrijf.

Investeringsbeleid

In het kader van de nieuwe voorschriften BBV zullen steeds meer vervangingen die een langere economische levensduur hebben moeten worden geactiveerd. Gebruikelijk is dat vervangingen kleiner dan € 5.000 niet als investeringen worden gezien. Dit kan gehandhaafd blijven, tenzij er sprake is van cumulatie van aanschaffingen met eenzelfde karakter in het jaar, dan is activering verplicht. Voorbeelden van vervangingsinvesteringen nieuwe stijl zijn alle vervangingen van computers. Dit heeft tot gevolg dat het investeringsvolume gaat toenemen maar dat tevens andere exploitatiebudgetten naar beneden moeten worden bijgesteld, dit als gevolg van een toename van de kapitaallasten.

Personeel en organisatie

Met betrekking tot de ontwikkeling van de medewerkers zal aan het op peil houden van de deskundigheid van personeel veel aandacht worden geschonken. De ondersteunende taken op dit gebied zijn uitbesteed aan de GGD Hollands Noorden.

Huisvesting

In het voorjaar van 2013 is er een einde gekomen aan de tijdelijke situatie van over twee locaties verdeelde huisvesting van het Regionaal Archief.

Beleidsplan

De huidige begroting is zo veel als mogelijk gebaseerd op het in 2014 gereed gekomen 'Beleidsplan 2015-2018'.

1.2.5 Verbonden partijen

Er wordt intensief samengewerkt met andere archiefdiensten en met de in Alkmaar en de regio bestaande musea, historische verenigingen, bibliotheken, archeologische diensten en afdelingen monumentenzorg. Echter het Regionaal Archief staat financieel en bedrijfsmatig geheel los en zelfstandig van deze organisaties.

2. Financiële begroting

2.1 Financiële begroting 2016

	Realisatie	Begroting	Begroting
	2014	2015	2016
Opbrengsten			
Verrichte diensten	236.365	212.359	255.791
Incidentele baten	31.800	-	-
Gemeentelijke bijdragen	1.905.346	1.905.646	1.909.655
Projectbaten			
Totaal opbrengsten	2.173.512	2.118.005	2.165.446
Kosten			
Salarissen en sociale lasten	921.926	990.272	986.594
Overige personeelslasten	37.932	30.607	37.188
Personeel van derden	121.086	78.721	84.677
Kapitaallasten	89.555	96.966	90.975
Huisvestingskosten	832.347	800.102	827.378
Automatiseringskosten	81.629	64.295	84.502
Digitalisering	14.103	-	-
Inspectiekosten	-	-	-
Materiële kosten	80.656	60.229	52.976
Directe productkosten	38.011	62.500	62.500
Projectlasten	-		
Totaal kosten	2.217.245	2.183.693	2.226.789
Resultaat voor bestemming	43.734-	65.688-	61.344-
Dotaties reserves			-
Onttrekking reserves	16.344	65.688	61.344
Mutaties reserves	16.344-	65.688-	61.344-
Resultaat na bestemming	27.390-	-	-

Toelichting op de financiële begroting:

BATEN

In de opbrengsten voor verrichte diensten wordt een verdere stijging voorzien. In het depot, dat is gebouwd op de groei voor de komende decennia, is ruimte beschikbaar voor verhuur van opslagcapaciteit aan derden.

Voor de gemeentelijke bijdrage 2016 is, net zoals bij de voorgaande jaren, uitgegaan van het niet honoreren van indexering voor loon- en prijsontwikkelingen (voor 2016 0,575%). Al eerder (2011) was besloten tot een bezuinigingsoperatie ter hoogte van 10% van de gemeentelijke bijdrage. In combinatie met een in 2013 genomen besluit tot een structurele verlaging van de bijdrage van de gemeente Heerhugowaard, hebben deze ontwikkelingen in de afgelopen jaren geleid tot een totale bezuiniging van bijna 18% op de gemeentelijke bijdragen.

Het totale bedrag per inwoner dat voor 2016 zal gelden, is opgenomen in bijlage III, alsmede het bedrag dat op basis van de aantallen inwoners per 1-1-2015 in totaal verschuldigd zal zijn.

LASTEN

De verwachte salariskosten voor 2016 nemen met circa € 60.000 toe ten opzichte van de realisatie van 2012. Dit wordt veroorzaakt doordat extra inzet is opgenomen voor noodzakelijke werkzaamheden in het kader van realisatie van het E-depot en inspectie. Deze lasten worden grotendeels (€ 45.000) gedekt door de gedeeltelijke vrijval van de bestemmingsreserve organisatieontwikkeling die in de resultaatbestemming over 2013 is opgenomen.

Er is voor 2016 rekening gehouden met een fikse daling van de energielasten voor het depotgebouw. Vanwege het nog niet 'geladen' zijn van de warmte-koude-opslag (WKO) en een niet optimaal functioneren van de klimaatinstallatie waren de energielasten tijdens de eerste jaren van het gebruik van het depot flink hoger dan verwacht. Het is de verwachting dat deze in de loop van 2015 lager zullen worden doordat de WKO ingezet zal kunnen worden en de installatie beter afgesteld wordt.

In 2016 is een bedrag opgenomen van € 25.000 voor de in dit jaar te verwachten kosten voor het e-depot.

2.2 Meerjarenperspectief

<u>RHCA</u>	<u>2016</u>	<u>2017</u>	<u>2018</u>	<u>2019</u>	<u>2020</u>
Bedragen in € 1.000					
Lasten	2.227	2.460	2.497	2.535	2.573
Baten (incl mutaties in reserves)	2.227	2.215	2.248	2.281	2.316
Gemeentelijke bijdrage	-	-	-	-	-
Aanvullend te financieren	-	246	249	253	257

Bij de lastenontwikkeling is met ingang van 2016 rekening gehouden met de kosten voor een e-depot. In 2016 staat hiertegenover een vrijval uit de bestemmingsreserve van € 45.000 maar vanaf 2017 is die niet langer aanwezig (€ 45.000 minder aan baten). Bovendien is een stijging van de kosten voor het e-depot voorzien van structureel € 200.000 vanaf 2017. Personele inzet en verwerven van programmatuur en opslagcapaciteit leiden tot een stijging van de benodigde bijdrage als gevolg van deze nieuwe taak van € 245.000. Dit houdt met een inwonertal van 426.000 per 1-1-2016 (inschatting op basis van ontwikkeling) een extra benodigde bijdrage in van € 0,58 per inwoner.

Voordat hierover een besluit genomen wordt (niet eerder dan bij de begrotingsbehandeling voor 2017) zal onderzoek gedaan worden naar de mogelijkheden voor het behalen van andere voordelen voor de gemeenten als gevolg van een centraal elektronisch depot. Op die manier kunnen de extra lasten die hiermee gepaard gaan, zoveel mogelijk gecompenseerd worden door mogelijk lagere lasten bij de gemeenten.

Het meerjarenperspectief is opgesteld door voor zowel de baten als de lasten de volgende indexeringen toe te passen ten opzichte van 2016:

2017	+ 1,5 % algemene loon- en prijsindexering
2018	+ 1,5 % algemene loon- en prijsindexering
2019	+ 1,5 % algemene loon- en prijsindexering

Hierbij wordt er van uitgegaan dat de ingestelde nullijn voor de jaren 2012-2016 niet voorgezet wordt. Verdere doorvoering van de nullijn zou extra bezuinigingen van 1,5 % per jaar betekenen. Aangezien bezuiniging op personeel nog het enige is dat rest, houdt dat in dat er dan 0,5 fte per jaar ingeleverd moet worden.

Bijlage Ia

Financiële kaders en uitgangspunten Begroting 2016

Bij de samenstelling van de Begroting 2016 is rekening gehouden met de volgende richtlijnen en uitgangspunten:

- a. Op de salarissen is een indexering van 0,50% toegepast.
- b. De indexering voor prijsontwikkeling bedraagt 1,50%.
- c. De doorgevoerde indexering op de lasten is niet verwerkt in de gemeentelijke bijdrage. De extra bezuiniging die hierdoor is opgelegd in de begroting verwerkt.
- d. Alle begrotingsposten zijn opnieuw bekeken en voor alle zaken zijn nieuwe inschattingen gemaakt.

Bijlage Ib

Gemeentelijke bijdrage 2016

Gemeente	Aantal inwoners 1-1-2015	Gemeentelijke bijdrage
Alkmaar	107.130	828.115
Hollands Kroon	47.520	166.320
Bergen	30.009	105.032
Castricum	34.364	120.274
Heerhugowaard	53.548	156.360
Heiloo	22.548	78.918
Langedijk	27.287	95.505
Schagen	46.122	161.427
Den Helder	56.487	197.705
Totalen	425.015	1.909.655

De uiteindelijke gemeentelijke bijdrage bedraagt voor de gemeente Alkmaar afgerond € 7,73 per inwoner, voor de gemeente Heerhugowaard € 2,92 per inwoner en voor de overige gemeenten € 3,50 per inwoner.